नृमेध-पुरुमेधावाङ्गिरसौ।इन्द्रः । प्रगाथः(विषमा बृहती समा सतोबृहती)

आ नो विश्वासु हव्य इन्द्रेः समत्सु भूषतु। उप ब्रह्माणि सर्वनानि वृत्रहा परमज्या ऋचीषमः॥ ८.०९०.०१ विश्वासु - सर्वेषु । समत्सु - समरेषु । इन्द्रः । हव्यः - आह्वातव्यः । नः - अस्मान् । आ भूषतु - अलङ्करोतु । ब्रह्माणि - मन्त्रमयानि । सवनानि - सम्भजनानि । वृत्रहा - आवरणबाधकः । परमज्याः - श्रेष्ठमोर्वीयुक्तः । ऋचीषमः - मन्त्रसमः । उपगच्छतु ॥१॥

त्वं दाता प्रथमो राधसामस्यसि सत्य ईशानकृत्।

तुविद्युम्नस्य युज्या वृणीमहे पुत्रस्य शर्वसो महः॥ ८.०९०.०२

त्वम् । प्रथमः- ज्येष्ठः । राधसाम्- संसिद्धीनाम् । दाता । असि- भवसि । सत्यः- अवितथः । ईशानकृत्- वशीकर्ता । असि- भवसि । तुविद्युम्नस्य- बहुदीप्तेः । शवसः पुत्रस्य- बलाधिदैवतस्य । महः- महतः । युज्या- योगान् । वृणीमहे- वरणं कुर्मः ॥२॥

ब्रह्मा त इन्द्र गिर्वणः क्रियन्ते अनितद्भुता। इमा जुषस्व हर्यश्व योजनेन्द्र या ते अमेन्मिहि॥ ८.०९०.०३ गिर्वणः - गीर्भिः सम्भजनीय। इन्द्र। ते - तुभ्यम्। अनितद्भुता - अनितक्रान्ताः। ब्रह्म - मन्त्राः। क्रियन्ते। हर्यश्व - प्राणाश्व। इन्द्र। या - यान्। ते - त्वदर्थम्। अमन्मिहि - मननं कुर्मः। इमा - तानिमान्। योजना - योजनीयान्। जुषस्व - सेवस्व॥३॥

त्वं हि सुत्यो मेघवुन्ननानतो वृत्रा भूरि न्युञ्जसे।

स त्वं राविष्ठ वज्रहस्त दा्शुषेऽर्वाञ्चं र्यिमा कृधि॥ ८.०९०.०४

त्वम् । हि- खलु । सत्यः । मघवन्- इन्द्र । अनानतः- नमयितुमशक्यः । भूरि- प्रभूतानि । वृत्रा-आवरणानि । न्यृञ्जसे- न्यक्करोषि । सः- असौ । त्वम् । शविष्ठ- बलिष्ठ । वज्रहस्त- वज्रपाणे । दाशुषे- दात्रे । अर्वाञ्चम्- अस्मदिभमुखम् । रियम्- धनम् । आ कृधि- कुरु ॥४ ॥ त्विमन्द्र युशा अस्युजीषी श्रवसस्पते।त्वं वृत्राणि हंस्यप्रतीन्येक् इदनुत्ता चर्षणीधृती॥ ८.०९०.०५ शवसस्पते- बलाधिदैवत। इन्द्र। त्वम्। यशाः- यशस्वी। ऋजीषी- आर्जवसम्पन्नः। असि- भवसि। त्वम्। अप्रतीनि- अन्यैरप्रतिगतानि। अनुत्ता- नोत्तुं प्रेरितुमशक्यानि। वृत्राणि- आवरणानि। एकः- असहायः सन्। चर्षणीधृता- प्रजाधारणशक्त्या। हंसि- नाशयसि॥५॥

तमुं त्वा नूनमंसुर प्रचेतसं राधों भागमिवेमहे।

महीव कृत्तिः शर्णा तं इन्द्र प्र ते सुम्ना नौ अश्नवन्॥ ८.०९०.०६

तम्- अमुम्। त्वा- त्वाम्। नूनम्- अवश्यम्। असुर- प्राणद। प्रचेतसम्- प्रकर्षचेतनयुक्तम्। भागम्। राधः- धनम्। ईमहे- याचामहे। इन्द्र। मही- महती। कृत्तिः- कृन्तनशक्तिः कीर्तिर्वेति यास्कः। इव। ते- तव। शरणा- सद्मापि महत्तया विराजते। इन्द्र। ते- तव। सुम्ना- सुखानि। नः- अस्मान्। प्र- प्रकर्षेण। अश्लवन्- व्याप्नुवन्तु॥६॥